

Ruimte voor Rust én Dynamiek

**Strategische visie gemeente Hollands Kroon
26 september 2013**

Inhoud

Inleiding	4
1 Ruimte voor Rust en Dynamiek	5
1.1 Hollands Kroon - Zo Hollands!.....	5
1.2 De Kop, dat is ons belang.....	5
1.3 We zijn realistisch	6
1.4 Keuzes in een veranderende omgeving	7
1.5 Leidende en verbindende principes.....	9
1.6 Gemeente als regisseur	10
1.7 En hoe zit het met concrete keuzes?	10
2 Economie, Werkgelegenheid en Recreatie & Toerisme	11
2.1 Agribusiness	11
2.2 Energie en Water	12
2.3 Vrijtijdsbusiness	12
2.4 Visserij	13
2.5 Bedrijventerreinen	13
2.6 Overige bedrijvigheid	14
2.7 Onze rol als gemeente.....	14
3 Ruimtelijke kwaliteit	15
3.1 Woningbouw	15
3.2 Ruimtelijke inrichting (natuur, water, landschap, landbouw en wonen).....	16
3.3 Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	17
3.4 Beheer en Onderhoud.....	17
4 Leefkwaliteit, Welzijn en Zorg	18
4.1 Nieuwe verantwoordelijkheden op gemeentelijk niveau en regionale samenwerking	18
4.2 Leefbaarheid	18
4.3 Zelfredzame samenleving	19
4.4 Voorzieningen	19
4.5 Veiligheid	20
4.6 Zorg en Gezondheid	20
4.7 Onderwijs, Cultuur en Sport	21
4.8 Jongeren	21
5 Gemeente & Gemeenschap	22

5.1	Kernenbeleid	22
5.2	Interactieve beleidsvorming & burgerparticipatie	22
5.3	Communicatie	23
5.4	Het is mensenwerk!	23
5.5	Gemeentelijke dienstverlening	23
5.6	Huisvesting gemeentehuis.....	24
5.7	Gemeentelijk vastgoed.....	24
5.8	Samenwerking.....	25

Inleiding

Per 1 januari 2012 is de gemeente Hollands Kroon gevormd uit de voormalige gemeenten Anna Paulowna, Niedorp, Wieringen en Wieringermeer. Een gemeente van circa 47.000 inwoners met veel ruimtelijke, economische en maatschappelijke kwaliteiten en potenties. De vier voormalige gemeenten hebben besloten tot het opstellen van een strategische visie, zodat er een goede start gemaakt kon worden met zicht op de gewenste toekomst.

Voor het opstellen van de strategische visie is een tijdpad van circa negen maanden ingeruimd. In deze periode is de strategische visie in een aantal stappen tot wasdom gebracht. Als eerste hebben de gemeentelijke professionals – verdeeld over vijf visiegroepen – nagedacht over de toekomst van Hollands Kroon. Dit heeft geleid tot de eerste contouren van de toekomst. De bestuurders hebben sturing gegeven door het formuleren van richtinggevend uitspraken. Vervolgens zijn met vertegenwoordigers van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties gesprekken gevoerd. Op vier thema-avonden is gediscussieerd over de toekomst. Van deze thema-avonden zijn een verslag en een samenvattende rapportage gemaakt die eveneens te vinden zijn op www.hollandskroon.nl. De informatie van de visiegroepen, thema-avonden en bestuurlijke discussies zijn verwerkt in een discussiedocument. In de raadsconferentie van 12 oktober 2010 discussieerden de raadsleden over de koers en de accenten die nodig zijn. Het resultaat was een concept visie die in 'open' dialoogbijeenkomsten met burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere geïnteresseerden is besproken. Van de bijeenkomsten is een reactienota gemaakt die ook te vinden is op www.hollandskroon.nl. De reactienota en de uitkomsten van de internetpeiling onder inwoners zijn verwerkt in het ontwerp van de strategische visie. De projectorganisatie (regiegroep, stuurgroep en projectgroep) hebben het ontwerp projectmatig vastgesteld.

De conceptvisie is door de vier voormalige gemeenten vastgesteld en vervolgens in mei 2012 door de gemeenteraad van Hollands Kroon definitief bekrachtigd.

De toen vastgestelde strategische visie was echter een visie anno 2010, met de kennis en wetenschap van toen. De gemeenteraad heeft in 2012 aangegeven de strategische visie nog wel te willen actualiseren. Deze geactualiseerde versie ligt nu voor u. Aangezien het nu slechts om een actualisatie gaat is het interactieve traject niet nog eens over gedaan.

De strategische visie bevat richtinggevend uitspraken voor de komende 8 jaar. Wat zijn onze ambities? Hoe ziet Hollands Kroon er in 2020 uit? Hiermee is de visie een richtinggevend document voor de inrichting van de nieuwe gemeentelijke organisatie en voor de agendering van de beleidsontwikkeling van de komende jaren. Verder laat de gemeente naar de buitenwereld zien wat zij belangrijk vindt en waar zij voor staat.

Strategische visies zijn er in vele soorten en maten. Er is getracht een bondige en inspirerende kijk te formuleren voor de nieuwe gemeente. De gekozen richting en koers zijn hierin bepalend. In de visie treft u dan ook geen uitgebreide analyses, concrete maatregelen of actiepunten. De toekomstvisie is een hoofdlijndocument dat uiteraard een vervolg moet krijgen. In de visie is op verschillende plekken aangegeven welke stappen moeten worden gezet. Soms is dit een nieuwe nota, in andere gevallen betreft het opstellen van een actieprogramma. Na vaststelling van de strategische visie wordt een vertaalagenda opgesteld waarin de uitwerking wordt geconcretiseerd.

De toekomstvisie is een 'levend' document. De bestaande beleidsnota's en visies maar ook nieuwe inzichten hebben aan de basis gestaan van de toekomstvisie. Natuurlijk, de visie is formeel vastgesteld, maar op weg naar het toekomstbeeld van 2020 zal en moet er voldoende ruimte zijn voor verdere politiek- bestuurlijke en publieke discussie. De strategische visie wordt periodiek getoetst aan nieuwe ontwikkelingen en uiteraard uitgewerkt in beleid, programma's en maatregelen.

1 Ruimte voor Rust en Dynamiek

1.1 Hollands Kroon - Zo Hollands!

Hollands Kroon is gevormd door de voormalige plattelandsgemeenten Anna Paulowna, Niedorp, Wieringen en Wieringermeer en bestaat uit circa 47.000 inwoners. De gemeente is opgebouwd uit 22 dorpen en kernen (waaronder 4 grotere kernen), zonder een hoofdkern. Het aantal huishoudens bedraagt bijna 20.000.

Hollands Kroon is met 37.000 ha (62.000 ha met water erbij) in landoppervlak de grootste gemeente van Nederland. Ruimte en rust, het water (Waddenzee, het IJsselmeer, Amstelmeer en de binnenwateren) zijn duidelijke kernkwaliteiten. Verder is er een rijke historie, waarbij de strijd tegen het water een belangrijke plaats inneemt.

Hollands Kroon kent in totaal 4.930 bedrijfsvestigingen, met in totaal ruim 16.000 arbeidsplaatsen. Het merendeel (70%) van de bedrijfsvestigingen bevindt zich in het segment midden en kleinbedrijf.

Beeldbepalende elementen zijn de Westfriese omringdijk, Werelderfgoed Waddenzee, molens/windmolens en Dijksgatsbos/Robbenoordbos. Elk van de huidige gemeenten heeft een eigen landschap vanwege ontstaansgeschiedenis. De sterke punten zijn de huidige kwaliteit van het landschap (rust, ruimte, agrarisch gebied, open en groen), het blauwe netwerk en kleinschalige dorpen.

De agri-gerelateerde bedrijvigheid is alom vertegenwoordigd. Boerderijen, weilanden en akkers bepalen dan ook het beeld. Door de komst van Agriport, de schaalvergroting en modernisering van de landbouw heeft het begrip "agribusiness" een nieuwe impuls en betekenis gekregen in de gemeente.

De aanwezigheid van de A7 aan de Oostkant van Hollands Kroon is een belangrijke factor voor bedrijven om zich juist in Hollands Kroon te vestigen. De A7 is vanuit Amsterdam / Randstad gereedeneerd, één van de economische aders richting het Noorden.

Hollands Kroon is samenvattend ontzettend Hollands. Ruimte, water, wind, veelzijdig, groot en tegelijkertijd gericht op kleinschaligheid. Hollandser dan Hollands Kroon kan bijna niet. Deze kwaliteiten gebruiken we voor het benutten van onze ambities.

1.2 De Kop, dat is ons belang

De vorming van de gemeente Hollands Kroon houdt een schaa sprong in. Dit brengt met zich mee dat burgers, instellingen, buurgemeenten en de provincie andere en hogere verwachtingen zullen hebben richting de gemeente waar het gaat om professionaliteit, efficiëntie en maatschappelijke effectiviteit. De nieuwe gemeente Hollands Kroon houdt zich nadrukkelijk bezig met regionale vraagstukken. Vraagstukken op het terrein van het creëren van werkgelegenheid, impuls aan recreatie & toerisme, investeren in duurzame bedrijvigheid e.d. vereisen een regionale benadering en aanpak. Waarom? De opgaven houden niet op bij de gemeentegrens. Een gezamenlijke en gedeelde visie en aanpak zijn veel

effectiever dan afzonderlijke – vaak tegenstrijdige – ontwikkelingsrichtingen. Samen betekent meer – bestuurs-, organisatie- en financiële - kracht om de opgaven te lijf te gaan. Kortom, we moeten ons niet focussen op het onderscheidende karakter van Hollands Kroon maar veel meer op de regio Kop van Noord-Holland richten (en soms verder dan dat). De Kop is een begrip, een merk. We moeten niet concurreren met de regio maar samenwerken aan een groot aantal gezamenlijke inhoudelijke opgaven en belangen. Dit betekent dat de gemeente Hollands Kroon actief investeert in de relaties en samenwerking met de omliggende gemeenten. De sentimenten uit het verleden zijn voorbij. Echt samenwerken houdt in 'delen van visies', 'samen beleid maken', 'samen kiezen en uitvoeren', 'brengen in plaats van halen' en 'elkaar iets gunnen'. Welke gemeente de leiding neemt of de regie voert, hangt van het onderwerp af.

Natuurlijk, we moeten het één doen en het andere niet laten. We zijn de Kop, maar hebben ook belang bij een goede samenwerking met de overige buurgemeenten (o.a. de Westfriese). De focus is naar buiten gericht, maar we hebben intern het nodige te doen, namelijk de nieuwe gemeente verder vormgeven. Deze toekomstvisie is een belangrijke stap in die richting.

1.3 We zijn realistisch

Een strategische visie moet geloofwaardig en haalbaar zijn. De kracht van een visie is het uitstippelen van een koers. Dit vraagt om een duidelijke focus op de onderwerpen die écht belangrijk zijn voor Hollands Kroon en de Kop. Daarom kiezen we voor een beperkt aantal speerpunten. Deze keuze betekent niet dat overige onderwerpen geen aandacht krijgen, maar de focus en inspanning zullen op de speerpunten gericht zijn.

Het ambitieniveau moet passen bij de mogelijkheden die er zijn én passen bij de cultuur en mentaliteit die er heersen. Hollands Kroon is en blijft een agrarische, landelijke gemeente waar veel – letterlijk en figuurlijk – ruimte is voor dynamische ontwikkelingen. Deze ruimte wordt met realistische ambities ingevuld. Hollands Kroon is een beheergemeente met enkele sterke 'ontwikkelaccenten'.

Zoals elke gemeente in Nederland, ontvangt ook Hollands Kroon een lagere uitkering van de Rijksoverheid. Hierdoor moet het college bewuste keuzes maken, om haar financiën op orde te kunnen houden. Maar tegelijkertijd willen we onze gemeente ook aantrekkelijk houden. We

moeten dus op zoek naar nieuwe samenwerkingsmogelijkheden, waarbij we ook een beroep doen op de 'eigen kracht' van onze inwoners en ondernemers.

1.4 Keuzes in een veranderende omgeving

De fusie tot Hollands Kroon was een belangrijke voorwaarde om te komen tot een sterkere organisatie die beter toegerust is op haar taken én een effectievere rol in en met de regio kan vervullen. Deze bestuurlijke en organisatorische kracht leidt ertoe dat Hollands Kroon beter in staat is haar ambities te verwezenlijken in een sterk veranderende omgeving.

Hollands Kroon heeft te maken met een aantal belangrijke demografische ontwikkelingen. De meest in het oog springende verandering is de vergrijzing. Het aandeel 65+ neemt in de komende jaren fors toe. De verwachting is dat in 2030 een kwart van de bevolking 65 jaar of ouder is (in 2010 is dit circa 18%). De ontgroening vindt eveneens plaats. Of er sprake zal zijn van een bevolkingskrimp is nog onduidelijk. In de strategische visie wordt vooralsnog uitgegaan van een voorzichtig scenario, namelijk een lichte krimp. Niet alleen de veranderende bevolkingssamenstelling is een belangrijk gegeven, ook de financiële druk op de gemeente is een ontwikkeling waar rekening mee wordt gehouden. De komende bezuinigingen van de rijksoverheid zullen doorwerken in de gemeentelijke organisatie en de mogelijkheden om ambities te realiseren.

Als we kijken naar de kansen en de ambities die binnen Hollands Kroon aanwezig zijn, dan kunnen we vaststellen dat deze talrijk zijn. Dit levert vanzelfsprekend het gevaar op van 'teveel willen' en 'de spaarzame tijd, kennis en capaciteit teveel te versnipperen'. Aan de andere kant, 'er valt ook iets te kiezen'. De gemeente Hollands Kroon wil een herkenbare en sterke gemeente in een daadkrachtige regio zijn en dit betekent dat er duidelijke keuzes worden gemaakt. De gemeente zal zich daarbij op drie speerpunten concentreren:

-
1. Ruimte voor identiteitsversterkende economische ontwikkelingen
 2. Ruimte voor grote betrokkenheid van burgers en bedrijven
 3. Ruimte voor kwalitatief hoogwaardig wonen en leven
-

De beweegreden voor deze keuze is het benutten van de eigen kracht. De speerpunten worden niet algemeen van toepassing verklaard maar gebiedspecifiek ingekleurd. Er zijn plekken waar alle ruimte wordt gegeven aan bijvoorbeeld glastuinbouw maar dit geldt niet overal.

1. Ruimte voor identiteitsversterkende economische ontwikkelingen

In Hollands Kroon is een ontwikkeling gaande waardoor veel kansen ontstaan. Deze liggen op het terrein van duurzame energie, water in al zijn facetten en de hoogwaardige bedrijvigheid voortkomend uit de agrarische wortels van ons gebied. Er vinden diverse technologische ontwikkelingen in deze sectoren plaats. De aanwezige kennis & innovatie moeten hier worden gehouden en waar mogelijk worden versterkt.

De gemeente Hollands Kroon sluit aan bij de ambities uit het 'Ontwikkelingsperspectief 2015' dat in opdracht van de Kamer van Koophandel is opgesteld. Dit betekent dat wordt ingezet op de identiteitsversterkende sectoren agribusiness, energie & water, vrijetijdsbusiness, en dan vooral in combinatie met elkaar. De gemeente zal niet deelnemen in risicodragende projecten, maar vanuit haar rol de juiste condities creëren om de aanwezige kansen te laten benutten. Op sommige terreinen neemt de gemeente zelf initiatief, in andere gevallen worden vooral de faciliteiten geboden. In ieder

geval zal Hollands Kroon zeer actief opereren als het gaat om het stimuleren en faciliteren van de volgende ambities:

- a. Noord-Holland Noord is en blijft het aantrekkelijkste agri-businessgebied van Nederland, met een regionale, nationale en internationale bekendheid.
- b. Noord-Holland Noord ontwikkelt zich op lange termijn tot een energie neutrale regio¹ en wordt een belangrijke leverancier van duurzame energie in Nederland.
- c. In de Kop worden alle functies en facetten van water optimaal benut, of het nu gaat om duurzame visserijsector, de havenfaciliteiten, de offshore-industrie, vaarverbindingswegen of waterrecreatie.
- d. In de Kop zijn alle vormen en facetten van recreatie & toerisme aanwezig waarbij Hollands Kroon zich toelegt op ontwikkelingen passend binnen de bestaande kwaliteiten ('ruimte voor rust') en ambities ('koppeling met agribusiness, visserij, energie & water').

Deze ambities zijn prioritair. Nogmaals, dit betekent niet dat er ontwikkelingen worden uitgesloten. Nieuwe kansen en ontwikkelingen worden getoetst aan de mate waarin deze identiteitsversterkend zijn.

2. Ruimte voor grote betrokkenheid van burgers en bedrijven

Er is een groot aantal argumenten om de relatie tussen de gemeente en de gemeenschap te versterken. Zonder volledig te zijn, noemen we er een paar. Een grotere, gefuseerde gemeente kan leiden tot een grotere afstand. Maatregelen om de lijnen kort te houden zijn nodig. Een grotere betrokkenheid levert verder een bijdrage aan het verbeteren van de leefbaarheid, het versterken van de sociale (infra)structuren en het stimuleren van een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor woon-, werk- en leefomgeving.

De gemeente Hollands Kroon zet in op betrokkenheid in zowel beleid als uitvoering. Het gaat om meedenken en meedoen. De betrokkenheid van de 22 kernen maar vooral de mensen die hier wonen en leven wordt gestimuleerd. De gemeente zal initiatieven op dit terrein actief faciliteren, maar niet 'opleggen'. Door kernenbeleid zetten we belangrijke stappen in het vormgeven van de betrokkenheid van de kernen en het wijkgericht werken en beheren. Uiteraard doen we dit volgens de principes van interactieve beleidsvorming. Het kernenbeleid is niet de enige invulling van een grotere betrokkenheid:

- De gemeente hecht grote waarde aan een adequate samenwerking met en participatie van (wettelijke) adviesorganen als de Wmo-raad, Jongeren advies raad, Seniorenraad, Adviescommissie Wonen et cetera. De gemeente ondersteunt ook de komst van nieuwe adviesorganen, onder de voorwaarden van 'eigen initiatief' en 'eigen verantwoordelijkheid'.
- Bij de inrichting van de nieuwe gemeentelijke organisatie wordt rekening gehouden met heldere en laagdrempelige aanspreek- en contactpunten voor burgers, bedrijven en overige partners. Bij de invulling staan de menselijke maat en verschillende contactvormen (persoonlijk en digitaal) centraal. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat contactmomenten ook bestaan uit het afleggen van 'huisbezoek'.
- Het inzetten van vernieuwende participatievormen waarbij ook de verschillende ICT-mogelijkheden optimaal worden benut. Raadpleging, politieke cafés, digitale paneldiscussies zijn hiervan enkele voorbeelden.

¹ Alle benodigde energie wordt duurzaam opgewekt binnen de eigen regio.

De gemeente Hollands Kroon hecht zeer sterk aan het principe van 'eigen verantwoordelijkheid'. In het oplossen van de maatschappelijke vraagstukken of verwezenlijken van de ambities speelt de gemeentelijke organisatie soms een belangrijke rol, maar vaak is zij slechts een 'schakel in de keten'. Er moet worden voorkomen dat de oplossing, de maatregelen en de uitvoering alleen op het 'bord van de gemeentelijke organisatie wordt gelegd'. De gemeente is meer dan de gemeentelijke organisatie, namelijk de gemeenschap als geheel. De mensen – soms professional dan weer belanghebbende of vrijwilliger – moeten het doen.

3. Ruimte voor kwalitatief hoogwaardig wonen en leven

Uit onderzoeken en ook uit gesprekken met vertegenwoordigers van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties blijkt dat na werk de kwaliteit van wonen en leven prioriteit heeft. De opgave is om de condities te creëren voor goede, gedifferentieerde woon- en leefmilieus, afgestemd op de behoefte en waarbij kwaliteit het sleutelbegrip is. Veel meer dan tot op heden het geval was, zet Hollands Kroon in op:

- Vernieuwend en innovatief bouwen, mits kwalitatief hoogwaardig, duurzaam en passend bij de lokale identiteit.
- Een brede benadering waarbij niet alleen de kwaliteit van bouwen aan de orde is maar juist ook de kwaliteit van de openbare ruimte, de aanwezigheid van faciliteiten & voorzieningen en combinaties met diverse andere thema's (sport, zorg, recreatie & toerisme e.d.).
- Op maat gemaakte woon- en leefmilieus voor senioren en starters.
- Meer onderzoek en het vergroten van betrokkenheid van huidige en toekomstige bewoners bij de inrichting van de woon- en leefomgeving.

De ambitie is om de meest aantrekkelijke woon- en leefgemeente Noord-Holland Noord te worden. Dit kan omdat er ruimte en ambitie is. Dit is nodig om de huidige en toekomstige bewoners te binden en te boeien. Dit heeft positieve effecten op het voorzieningenniveau en ondersteuning van de bedrijvigheid. Ruimte voor wonen en leven voor alle doelgroepen betekent verder dat binnen Hollands Kroon de demografische ontwikkelingen en de behoefte leidend zijn. Het concept van 'groei-kernen' en 'stabilisatiekernen' wordt daarbij niet uitgesloten. Het wonen en leven is bij uitstek weer een thema dat op regionale schaal wordt bekeken. Vraagstuk bij deze ambitie is wel welke rol de gemeente heeft/kiest om het voorzieningenniveau op peil te houden.

1.5 Leidende en verbindende principes

De speerpunten, maar ook de overige ambities, krijgen een verdere uitwerking in de komende hoofdstukken. Hierbij komen telkens terugkerende principes aan bod die als het ware het 'cement tussen de stenen' vormen. De leidende en verbindende principes zijn:

a. Duurzaamheid

De ontwikkelingen binnen Hollands Kroon moeten duurzaam plaatsvinden waarbij de huidige generatie zoveel als mogelijk voorziet in zijn eigen behoeften, zonder de toekomstige generaties te beperken of af te wentelen op mensen die elders leven. Natuurlijk, duurzaamheid kent vele gezichten en interpretaties. Waar het om gaat

is dat de basishouding er één is van 'denken en doen aan duurzaamheid'. Of het nu gaat om duurzame visserij, duurzame energieopwekking of duurzaam inkopen.

b. Kwaliteit voor kwantiteit

De ontwikkelingen binnen Hollands Kroon zijn primair gericht op kwaliteitsverbetering in plaats van volumevergroting. Dit principe zien we terug in de woningbouw, recreatie & toerisme, zelfs in de gemeentelijke dienstverlening. Het principe van kwaliteit voor kwantiteit is uiteraard geen 'Wet van

Meden en Perzen'. Zo worden grootschalige ontwikkelingen niet uitgesloten of geweerd, mits deze bijdragen aan onze ambities of op specifieke plekken zullen gaan plaatsvinden. Maar de focus ligt op verbetering, vernieuwing, verbreding en verdieping.

c. Koppelingen slimme combinaties

De opgaven worden niet langer alleen vanuit het 'eigen' gezichtsveld gezien, maar vanuit verschillende invalshoeken bekeken. Het gaat om integrale benaderingen, zoeken naar multifunctionaliteit, slimme combinaties e.d. Dit principe levert nieuwe inzichten op en daarmee nieuwe kansen. Hier valt de – vaak letterlijke – winst te behalen. De ontwikkelingen met multifunctionele potentie zijn het meest kansrijk. Een voorbeeld is recreatie & toerisme. Er zijn mogelijkheden tot versterking als er maar combinaties worden gezocht met sport, zorg, agribusiness e.d.

De bovenstaande principes zijn als het ware de kernwaarden voor de ontwikkeling van Hollands Kroon.

1.6 Gemeente als regisseur

De gemeente is minder dan vroeger in staat om de plaatselijke samenleving in directe zin aan te sturen. De samenleving is te complex om de illusie te hebben dat we als gemeente altijd precies weten wat de problemen zijn, laat staan dat we daarvoor ook de juiste oplossingen kunnen bedenken. De gemeente verandert in haar rol. De gemeente Hollands Kroon ontwikkelt zich steeds meer naar een regiegemeente. Een regiegemeente richt zich op het stellen van kaders (beleid), het voeren van regie op processen en de uitvoering van de kerntaken. Overige uitvoeringstaken kunnen steeds meer worden overgelaten aan partners, waarbij sommige taken worden afgestoten en andere taken onder verantwoordelijkheid en regie van de gemeente worden uitgevoerd.

Kenmerken van het regieconcept zijn het benutten van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de burgers, bedrijven en andere partners, het ontwikkelen van 'partnership relaties' met deze partijen, het inrichten van een compact en flexibel ambtelijk apparaat, het realiseren van effectieve en efficiënte beleidsontwikkeling en het afleggen van verantwoording over het proces waarover regie wordt gevoerd. De omslag naar een regiegemeente is niet van één op de andere dag gerealiseerd. De looptijd van de strategische visie wordt gebruikt om gefaseerd naar dit regieconcept toe te groeien. Voor sommige beleidsterreinen zal de slag ook eerder gemaakt kunnen worden dan voor andere. Het regieconcept is verder geen keurslijf maar een ontwikkelingsrichting. De gemeenteraad van Hollands Kroon maakt de definitieve keuzes in de uitrol van het regieconcept, want het beleidsveld met haar opgaven is en blijft leidend voor de rol die je als gemeente wilt vervullen. Soms is dat een regierol, in andere gevallen niet.

1.7 En hoe zit het met concrete keuzes?

De toekomstvisie moet inspireren, de grote lijnen uitzetten, de richting bepalen maar niet het slot op de deur zijn. Duidelijk is dat de strategische visie geen gedetailleerd beleidsplan of uitvoeringsprogramma is. De visie is niet bedoeld als blauwdruk voor de toekomst, maar als schets met de vrijheid om te concretiseren, in te kleuren en te detailleren. Daarom hecht de gemeente Hollands Kroon aan het 'levend' houden van de strategische visie. Dit doen we op twee manieren. Ten eerste door de visie periodiek – bijvoorbeeld tweemaal per raadsperiode – te toetsen aan nieuwe ontwikkelingen. Ten tweede, is de strategische visie kaderstellend voor de toekomstige concrete keuzes. De visie moet dan ook de ruimte geven om de politiek-bestuurlijke afweging op dat moment te kunnen maken. Hiervoor worden uitwerkingsnota's en programma's ontwikkeld. Na de vaststelling

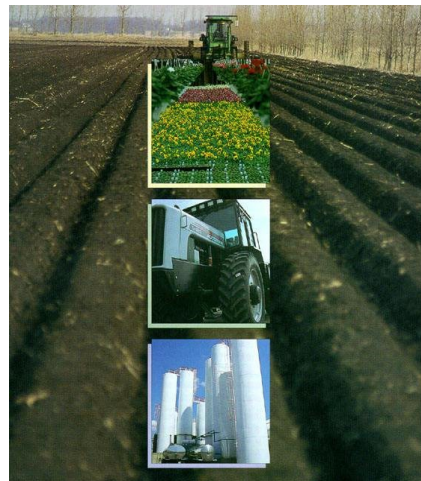
van de toekomstvisie is de eerste stap om een soort vertaalagenda op te stellen. Hierin staat wat er de komende periode concreet wordt uitgewerkt.

2 Economie, Werkgelegenheid en Recreatie & Toerisme

De gemeente Hollands Kroon staat voor een aantrekkelijk en gezond ondernemersklimaat en een ruimhartig vestigingsbeleid. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de behoefte om de Kop van Noord-Holland te stimuleren als vitale regionale economie en Hollands Kroon te ontwikkelen als aantrekkelijk woon- een werkgebied. Waarom is dit nodig? Een sterke economische sector zorgt voor een vitale en krachtige samenleving, zorgt voor werkgelegenheid, is een antwoord op de wegtrekkende jongeren, ondersteunt het behoud van voorzieningen en is het vliegwiel voor andere ontwikkelingen zoals wonen, cultuur, natuur, recreatie & toerisme. Helder is dat de potenties in Hollands Kroon en de Kop groot zijn, maar de noodzaak is ook groot. Er is sprake van een afnemende lokale en regionale werkgelegenheid. Cruciaal zijn 'samenwerking' en 'doen'. De gemeente Hollands Kroon zal in structureel overleg met de economiepartners een economisch beleidsprogramma ontwikkelen en uitvoeren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de bestaande ideeën, wensen en opgaven die bij de verschillende partners leven. Een uitstekend voorbeeld is de speerpuntennotitie van de gezamenlijke ondernemersverenigingen.

2.1 Agribusiness

Agribusiness is een sterke en dynamische groeisector. Vanwege de uitstekende fysieke condities (de bodemgeschiktheid, de grootschalige ruimte, het licht en de bereikbaarheid) en de aanwezigheid van de verschillende ketenpartners (opslag, verpakking, vervoer, distributie etc.) is Hollands Kroon zeer geschikt voor agribusiness. Dit blijkt ook uit het feit dat Hollands Kroon onderdeel uitmaakt van het grootste bloembollengebied ter wereld, de oppervlakten aan vollegronds groenteteelt en de ontwikkeling van Agriport. En niet in de laatste plaats is de agribusiness een bedrijfstak waar veel research & development plaatsvindt, zodat ook arbeidsplaatsen voor hoger opgeleide jongeren worden geschapen.

De opgaven liggen op het terrein van het verbeteren van de concurrentiekracht en het organiserend vermogen van de sector, het vermarkten van de sector, het versterken van de ketens in diverse sectoren en het vergroten van de koppeling tussen beroepspraktijk en regionale opleidingen. De gemeente Hollands Kroon wil als regisseur de opgaven samen met de verschillende partners op succesvolle wijze invoeren. De opgaven zijn divers maar eigenlijk grotendeels al door de verscheidende partners in kaart gebracht. Zo biedt het 'Ontwikkelingsperspectief 2015' dat in opdracht van de Kamer van Koophandel is ontwikkeld vele aanknopingspunten en goede doelstellingen. In het bijzonder wenst de gemeente Hollands Kroon ambities te realiseren die liggen het terrein van:

- De kansen binnen en verbanden tussen de verschillende ketens van de agribusiness, over de volle breedte (multifunctionele landbouw, koppelingen met recreatie & toerisme, innovatie in de voedselketens).
- Het profileren van de Kop van Noord-Holland als agribusinessgebied. Voorbeelden zijn: bijdrage leveren aan de status van Greenport voor Noord-Holland Noorden het aanstellen van een boegbeeld/lobbyist.
- Het ondersteunen van kansrijke en innovatieve economische sectoren die behoefte hebben aan nieuwe vakmensen. De focus ligt niet alleen op de technisch hooggeschoolde medewerkers maar

ook op technisch goed opgeleide (middelbaar) medewerkers. De vergelijking met Eindhoven (High-tec) en Weert (Mid-tec) is te maken.

- Betrekken en interesseren van onderwijsfaciliteiten en kennisinstellingen gericht op de agribusiness en duurzame economische sectoren. Hier moet het mes aan 'twee kanten snijden', een economische impuls en een antwoord op wegtrekkende jongeren.
- Benutten van kansen die buiten Hollands Kroon (in het bijzonder Den Helder) liggen maar een toegevoegde waarde kunnen hebben voor het transport van agri-producten en het beter benutten van water in alle opzichten.

2.2 Energie en Water

De stichting Energy Valley is in 2003 opgericht door overheden, bedrijven en kennisinstellingen om de noordelijke energie-economie en -werkgelegenheid uit te bouwen via duurzame innovaties die aansluiten bij de regionale kansen. De ambitie is de Energy Valley regio uit te laten groeien tot internationaal toonaangevende energieregio door een integrale inzet op conventionele energieactiviteiten, kennis & innovatie en energietransitie. Dit sluit naadloos aan op de ambitie van Hollands Kroon. De ambities zijn:

- Energiebesparing in de gebouwde omgeving, glastuinbouw en industrie
- Duurzame energie: onder andere biomassa, wind-, water- en zonne-energie
- Biobrandstoffen en duurzame mobiliteit
- Het stimuleren van onderzoek en innovatie voor energie

Hollands Kroon beschikt over prima aanknopingspunten voor de realisatie van een duurzame energie-economie: de aanwezigheid van de aardgasinfrastructuur, glastuinbouw, biobrandstoffen (landbouwafval), ruim voorhanden zout (Waddenzee) en zoet water (o.a. Amstel- en IJsselmeer), windenergieparken, testfaciliteiten en kennisinstellingen (ECN, ATO etc.) in de directe omgeving. De kansen voor duurzame energie liggen voor Hollands Kroon voornamelijk ook in de koppeling aan kansen voor economische bedrijvigheid. Een concreet voorbeeld is de ontwikkeling van winning van duurzame (offshore) energie door koppeling van de offshore logistiek met de kennis over duurzame vormen van energie.

De potenties liggen niet alleen op het terrein van duurzame energie maar ook op het vlak van water. De Kop kent een eeuwenoude en intensieve relatie met het water in al zijn hoedanigheden. De centrale ambitie is de vele mogelijkheden en functies van water optimaal te benutten. Zonder volledig te zijn gaat het om water als economische drager (offshore, visserij), als infrastructuur (haven, vaarverbindingswegen), als recreatieve potentie (IJsselmeerkust, Amstelmeer, watersport, sportvisserij) en als behandeling en gebruik (zuivering, berging, hergebruik).

De rol die de gemeente wil spelen is gelijk aan die voor de agribusiness. De focus van de gemeente ligt op het faciliteren van initiatieven op het snijvlak duurzaamheid - agribusiness - recreatie & toerisme. De ambities van Hollands Kroon krijgen een realistische vertaling in het economische beleidsprogramma dat met de verschillende partners wordt ontwikkeld. We hechten hier sterk omdat de economische haalbaarheid, het realiteitsgehalte en eventuele landschappelijke inpasbaarheid voor Hollands Kroon essentiële criteria zijn.

2.3 Vrijtijdsbusiness

Het recreatieve en toeristische potentieel in Hollands Kroon is aanwezig en wordt in de komende jaren benut, waarbij sprake is van een samenhangende aanpak op regionale schaal. Dit betekent versterking van organisatie van recreatie & toerisme en impuls aan

de promotie. Er liggen voldoende mogelijkheden om de historie en aantrekkelijkheid van het gebied, de waterrecreatie en logiesaccommodaties te versterken. De gemeente Hollands Kroon is van mening dat recreatie en toerisme moeten passen bij de kenmerken en ambities van de gemeente. De principes 'duurzaamheid', 'kwalitatief' en 'koppelingen met agribusiness en energie & water' zijn sturend. De gemeente zet in op de ontwikkeling van enkele parels in plaats van een brede benadering. De volgende mogelijkheden worden gezien: watersport, slechtweervoorzieningen voor de kustregio, fiets- en wandelroutes in combinatie met Bed- en Breakfast & Logeeradressen 'Vrienden op de Fiets, lokale en regionale producten en de Haven in Den Oever.

Recreatie & Toerisme is voor Hollands Kroon belangrijk voor de Kop van levensbelang. De bijdrage vanuit Hollands Kroon moet complementair zijn aan de omliggende gemeente. Kernwoorden hierbij zijn 'groot door kleinschalig te denken en te doen' en 'accent ligt op zien, doen en beleven'. De gemeente Hollands Kroon is niet voornemens een breed recreatie & toerismebeleid te ontwikkelen maar in samenwerking met de partners tot een concrete 'To Do-list' te ontwikkelen.

2.4 Visserij

Voor Hollands Kroon is de economische betekenis van de visserijsector veel groter dan het feitelijke aandeel van de directe werkgelegenheid. Vooral de indirecte werkgelegenheid en de toegevoegde waarde voor de cultuurhistorie en recreatie & toerisme zijn groot. De visafslag van Den Over behoort tot de grootste en modernste van Nederland en Zeevise Vismarkt trekt vele bewoners en toeristen naar de haven. Er zijn wel maatregelen nodig zijn voor het behoud van de werkgelegenheid en levendige of bedrijvige havens. De visserij zal - gezien de beperkingen van de natuur en / of het visserijbeleid - niet kunnen groeien in omvang. Het behoud van een rendabele sector zal dan ook gezocht moeten worden in kwaliteit en verbreding. Het gaat dan om product vernieuwing, kostprijsverlaging, nieuwe productiemethoden en koppeling met recreatie en toerisme.

2.5 Bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen zijn bij uitstek een vraagstuk dat om een regionale aanpak vraagt. Er is een regionale bedrijventerreinenvisie. De komende periode ligt de aandacht op het afronden van beschikbare bedrijventerreinen. Het beleid voor bedrijventerreinen berust op drie uitgangspunten. Ten eerste wordt de ontwikkeling en herstructurering van bedrijventerrein op het niveau van de Kop van Noord-Holland gezien. Ten tweede, heeft herstructurering voorrang boven ontwikkeling van nieuwe terreinen. Ten derde, worden eventuele nieuwe ontwikkelingen gerealiseerd door concentratie op bestaande bedrijventerreinen (eventueel doorgroei naar subregionaal bedrijventerrein). Dit betekent dus dat er in beginsel geen uitgebreide mogelijkheden zijn voor ontwikkeling bij iedere kern. Beperkte uitbreidingsruimte wordt per situatie beoordeeld. De landschappelijke kwaliteit, economische potentie en de bereikbaarheid (goed ontsluiting) zijn de criteria bij ontwikkeling van bedrijventerreinen.

2.6 Overige bedrijvigheid

De gemeente Hollands Kroon hecht belang aan het behouden van de bestaande winkelgebieden/winkelcentra en waar mogelijk deze te versterken. Het hebben van winkelvoorzieningen is in het kader van leefbaarheid en levendigheid van onschatbare waarde. De gemeente Hollands Kroon zal – binnen de beleidskaders van de regionale detailhandelstructuur - in samenwerking met de detailhandel onderzoeken welke maatregelen nodig zijn voor een volwaardig, gevarieerd en levensvatbaar aanbod. De bereikbaarheid speelt hier ook een belangrijke rol bij. In zijn algemeenheid richt de gemeente haar aandacht en inspanningen op het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande bedrijven. Het aantrekken van nieuwe bedrijven is vooral speerpunt van beleid als het gaat om de identiteitsversterkende sectoren zoals agribusiness en energie & water.

2.7 Onze rol als gemeente

De gemeente kan en zal een belangrijke rol vervullen in het stimuleren van de economische ontwikkelingen. Dit doet zij op een aantal manieren. Ten eerste door een structurele samenwerking met de verschillende economiepartners. De gemeente activeert en faciliteert de ontwikkelingen die passen binnen de ambities van Hollands Kroon. Ten tweede, zorgt de gemeente voor de verbindende rol naar de andere overheden (regio, provincie). Ten derde, creëert de gemeente de juiste condities in het ruimtelijke, economische en landschappelijke beleid. Verder wordt de inrichting van de gemeentelijke organisatie expliciet afgestemd op de ambities en doelen (bedrijfscontactfunctionarissen, structureel overleg, eventueel proceseigenaren voor de speerpuntsectoren).

3 Ruimtelijke kwaliteit

3.1 Woningbouw

De woningbouw in Hollands Kroon kan de komende 6-10 jaar binnen de bestaande kaders (woonvisies, bestemmingsplannen) gerealiseerd worden. De pijlers zijn voornamelijk gericht op de starters, senioren en zorgbehoevenden. Er wordt uitgegaan van realisatie van de huidige harde woningbouwplannen zoals vastgelegd in de woonvisies.

De keuze die voor de toekomst gemaakt moet worden is die van gespreide woningbouw over de verschillende kernen of concentratie van woningbouw op één of meerdere locaties. De gemeente Hollands Kroon richt zich op termijn vooral op de laatste keuze; concentratie. Dit betekent dat er onderscheid is in stabilisatie- en groeikernen. In stabilisatiekernen is bouwen – in eerste instantie via inbreiding waar mogelijk – voor de eigen behoefte aan de orde. De groeikernen zijn ook gericht op bouwen voor 'nieuwkomers'. De demografische ontwikkelingen en de resultaten van behoefteonderzoeken zijn leidend. Het ontwikkelen van een concept van 'groeikernen' en 'stabilisatiekernen' wordt daarbij niet uitgesloten. Het wonen en leven is bij uitstek weer een thema dat op regionale schaal wordt bekeken.

Toekomstige woningbouw is afhankelijk van de behoefte, onder meer als gevolg van de demografische ontwikkelingen. De opgave is om woningbouw te realiseren onder de voorwaarden van behoud van het karakter van de openheid en rust van het groene, agrarische landschap en de kernen. De gemeente zal moeten doorgroeien en karakteristiek kennen van een 'landschapsgemeente'².

De feiten, cijfers en opvattingen over 'krimp' lopen uiteen. Zoals in het eerste hoofdstuk is aangegeven wordt vooralsnog uitgegaan van een voorzichtig scenario, lichte krimp. Discussies over de betrouwbaarheid van cijfers is van ondergeschikte betekenis. Waar het om gaat is het tijdig anticiperen op ontwikkelingen die voor Hollands Kroon ongewenst zijn. De komende periode ontwikkelt de gemeente een beleidskader gebaseerd op verschillende scenario's van de demografische veranderingen. Dit vindt uiteraard op de schaal van de Kop plaats.

Hollands Kroon staat voor meer dan woningbouw, het gaat om de kwaliteit van wonen. Dit betekent aandacht voor de kwaliteit van de woon- en leefomgeving, gedifferentieerd bouwen, levensloopbesteding bouwen, een aanbod van een breed assortiment en slimme combinaties met zorg, sport en recreatie.

² Landschapsgemeente wordt gekenmerkt door open, groene en agrarische karakter, waartussen woonkernen zijn gelegen met een dorps karakter.

Woningbouw moet in de komende jaren nauwgezet worden afgestemd en in samenwerking plaatsvinden tussen de zorgsector, de gemeente en de woningbouwcorporaties. De gemeente moet actief deze samenwerking initiëren, faciliteren en stimuleren (met ketenpartners). Dit moet leiden tot prestatieafspraken met proactieve doelen.

3.2 Ruimtelijke inrichting (natuur, water, landschap, landbouw en wonen)

De ruimtelijke uitdaging zit vooral in het zoeken naar een evenwicht tussen de verschillende functies die we graag in Hollands Kroon (ontwikkeld) zien. Daarbij zal met het oog op nieuwe wetgeving uitgegaan worden van het begrip "Omgevingskwaliteit". Alleen regelen wat nodig is ter bescherming van die kwaliteit is het leidend principe. Dat gaat verder dan de ruimtelijke ordening, het gaat daarbij ook om maatschappelijke en milieu-elementen. Er worden gebiedspecifieke en thematische keuzes gemaakt, maar op het niveau van Hollands Kroon – en uiteraard op het niveau van de Kop – moet er uiteindelijk een juiste balans zijn tussen de verschillende functies. Uitgangspunten voor het gewenste evenwicht zijn:

- Hollands Kroon is en blijft een agrarische gemeente
- Hollands Kroon staat voor 'ruimte voor rust en dynamiek'
- Ruimte voor identiteitsversterkende economische ontwikkelingen en kwalitatief hoogwaardig wonen en leven zijn de speerpunten.

Instrumenten om het evenwicht te behouden of te verbeteren liggen op het terrein van het optimaliseren van het ruimtegebruik door clusteren en concentreren, het streven naar meervoudig ruimtegebruik en het gebruiken compensatiemaatregelen (inzetten van de opbrengsten uit bijvoorbeeld woningbouw voor het herstellen en versterken van het landschap).

De nieuwe gemeente kent kernen en gebieden die zich door hun verscheidenheid van elkaar onderscheiden. Dit versterkt de aantrekkelijkheid van het gebied. De visie is erop gericht om de kernen dorps te houden en bepaalde gebieden meer stedelijk op te zetten.

De landbouw is verantwoordelijk voor het ontstaan en het huidige karakter van het waardevolle cultuurlandschap in het buitengebied van Hollands Kroon. Voor het behoud van het open agrarische landschap is het noodzakelijk dat de landbouw zich economisch duurzaam kan ontwikkelen.

De ontwikkeling van de landbouw kan via twee hoofdstromen gerealiseerd worden. Deze hoofdstromen zijn schaalvergroting en verbreding. Hollands

Kroon zal beide stromingen faciliteren waarbij de kansen voor duurzame energie en water binnen de landbouwsector mogelijk worden gemaakt. De ingediende visie van LTO Noord en de leidraad 'Verbrede Landbouw' fungeren als bouwsteen voor de economische en ruimtelijke ontwikkeling van de landbouw. In samenwerking met de landbouwpartners wordt de hoofdambitie van schaalvergroting en verbreding vertaald in een beleidsprogramma.

Zowel de landbouwambities als andere ruimtelijke en economische ambities stellen eisen aan het ruimtelijke beleid. Uitgangspunt is dat 'ruimtelijk beleid voldoende ruimte moet bevatten om de ambities te verwezenlijken'. Ruimtelijk beleid is een gemeentelijke aangelegenheid, maar ligt ook op provinciaal en nationaal niveau. Hollands Kroon zet zich in op de ruimte te creëren op alle drie niveaus.

Behoud van het open, groene en agrarische karakter van de gemeente blijft belangrijk. In Hollands Kroon horen de windmolens als landschapskarakteristiek hierbij. Ambities zijn het stimuleren van de ontwikkeling van de ecologische hoofdstructuur en het blauwe netwerk compleet maken. Ook de bijdrage van de agrarische sector aan het beheer en onderhoud van het landschap blijft essentieel.

3.3 Bereikbaarheid, verkeer en vervoer

Het wegennet kent twee hoofdknelpunten: de verbinding tussen enkele kernen en de gebiedsontsluiting op de lijn Enkhuizen en Den Helder (en daarmee breder dan de aansluiting van Den Helder op de A7). Er zijn aanpassingen in de verkeersinfrastructuur nodig om de ruimtelijke kwaliteit en leefomgevingkwaliteit te waarborgen. Hollands Kroon richt zich op het herinrichten en verbeteren (optimaliseren) van de verbindingen tussen de bestaande grotere kernen. Eén van de nevendoelestellingen hierbij is het ontlasten van de kleinere kernen. Nieuwe transportassen worden vooralsnog niet nodig geacht. Het vraagstuk van bereikbaarheid is per definitie er één die op de schaal van de Kop benaderd moet worden. In samenspraak met de verschillende partners wordt onderzocht of een integraal mobiliteitsplan ontwikkeld kan worden.

Uitgangspunt en kritische voorwaarde is een goede bereikbaarheid tussen de kernen en goede aansluitingen op de OV-punten (o.m. stations, transferia). Als gekeken wordt naar het huidige infrastructurele netwerk kan opgemerkt worden dat de verbinding tussen Niedorp en Anna Paulowna niet voldoet aan de gestelde kritische voorwaarden voor goede aansluiting op de OV-punten. De gemeente heeft voor wat betreft het aanbod van publieke vervoerssystemen een bemiddelende en in aanvulling op het provinciaal OV-beleid een 'eisende' rol (concessies). In de grotere kernen zullen transferia voor fiets naar andere vervoersmodaliteiten geoptimaliseerd worden.

3.4 Beheer en Onderhoud

De gemeente beheert een groot grondgebied. De gemeente legt de volledige openbare ruimte vast in een vastgoedregistratiesysteem. Als bekend is wat er in de openbare ruimte aanwezig is kan daar een prijs aan worden gekoppeld op basis van een gekozen ambitie. Deze ambitie wordt ondermeer weergegeven in een beeldkwaliteitsplan openbare ruimte. Het budget dat beschikbaar gesteld wordt voor de uitvoering van dit kwaliteitsplan openbare ruimte bepaalt welke kwaliteit de openbare ruimte binnen Hollands Kroon krijgt.

Het kwaliteitsplan biedt de organisatie, het college, de gemeenteraad en de inwoners van Hollands Kroon ook inzicht in het te beheren areaal, de huidige kwaliteit, de gewenste kwaliteit en de daarbij horende kosten.

Uitgangspunt is het inzetten op beheerbewuste planvorming door gebruik te maken van de beeldkwaliteitsplannen met gedifferentieerde kwaliteitsniveaus. Dit betekent dat de kwaliteit van onze openbare ruimte niet overal dezelfde is.

4 Leefkwaliteit, Welzijn en Zorg

4.1 Nieuwe verantwoordelijkheden op gemeentelijk niveau en regionale samenwerking

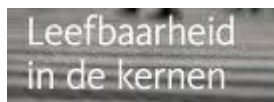
De Rijksoverheid gaat de komende periode diverse taken op de beleidsterreinen werk, inkomen, zorg en jeugd naar de gemeenten overhevelen, die hierin een uitvoerende én regisserende taak krijgen. Het is echter aan de gemeenten om meer integraal beleid te voeren, zeker waar er sprake is van overlap in doelgroepen. De ontschotting van financieringsstromen draagt daaraan bij.

De decentralisaties zorgen ervoor dat de druk op de gemeentelijke organisatie apparaat fors toeneemt. Positief hieraan is een sterkere rol van gemeenten, beleidsontwikkeling én uitvoering dichtbij de burger en de onderwerping aan lokale democratische controle. Nadelen zijn een verminderde financiering van een aantal taken en gedecentraliseerde regels, krappe overhevelings- en reorganisatiebudgetten en de gewenning aan geheel nieuwe beleidsvelden zoals de professionele jeugdzorg. Ook werkwijzen en procedures moeten we tegen het licht gaan houden.

Omdat de verandering van bestaande regelgeving en de introductie van nieuwe wettelijke taken te complex is voor de schaal van onze gemeente, is regionale samenwerking op zowel beleid als uitvoering tussen gemeenten noodzakelijk.

4.2 Leefbaarheid

Leefbaarheid is een maat voor de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. De kwaliteit van de leefbaarheid wordt door de gemeente Hollands Kroon periodiek gemeten. Uit eigen tevredenheidsonderzoeken binnen de huidige gemeenten (Lemon-metingen) blijkt dat de bewoners over het algemeen positief oordelen over de leef- en woonomgeving. Verder is de constatering dat in de dorpen sprake van een zekere saamhorigheid en gemeenschapszin. Deze leefbaarheidskwaliteiten willen we behouden.

Dorps- en kerngericht werken geldt als uitgangspunt voor het behoud van de leefbaarheid. Het beleid stoelt op het principe van Civil Society ('we wonen met z'n allen met elkaar, voor elkaar') en het principe van eigen verantwoordelijkheid van bewoners. De gemeente vervult in toenemende mate de regiefunctie en monitort de partners (instellingen, wijkverenigingen, 'driehoekoverleg'). Verder is belangrijk dat de verwachtingen wat de gemeente doet duidelijk ('zwart-wit') zijn en goed worden gecommuniceerd.

De invulling van het kernenbeleid – zie ook hoofdstuk 5 – vervult een belangrijke rol in het behoud en verbeteren van de leefbaarheid (en veiligheid) in de eigen kernen. Hiermee wordt ook in sterke mate de inkleuring van het dorpse karakter bepaald. Dit gaat voor een deel om de 'zachte' kant (gemeenschapszin, betrokkenheid, cultuur e.d.) en voor een deel om de 'harde' kant (voorzieningen). Voor de gemeente Hollands Kroon als geheel staat als een paal boven water dat de kracht juist ligt in het feit dat er 22 kernen zijn. De gemeente zal het behoud van deze kernenstructuur actief ondersteunen. Voorwaarden zijn een actieve betrokkenheid vanuit de kernen en het voorkomen van teveel versnippering van voorzieningen.

4.3 Zelfredzame samenleving

Een zelfredzame samenleving, waarin individuen, groepen en organisaties zelf hun weg weten te vinden en waar nodig elkaar stimuleren en ondersteunen, is het uitgangspunt binnen Hollands Kroon. De gemeente neemt vanzelfsprekend haar verantwoordelijkheid en biedt een vangnet voor mensen die zichzelf niet (meer) kunnen redden. Hierdoor wordt enerzijds het zelforganiserend vermogen van de lokale gemeenschap versterkt, zodat deze vitaal en veerkrachtig blijft, en anderzijds worden de (zorg)kosten beheersbaar gehouden.

Een zelfredzame samenleving is gebaseerd op het principe van de eigen verantwoordelijkheid. Dit moet zeker niet verward worden met een terugtrekkende beweging van de gemeente. De gemeente vervult een andere rol: regisserend en verbindend in plaats van op afstand – financieel – ondersteunend. De gemeente zal juist meer gericht zijn op het in samenspraak met de verschillende doelgroepen beziën welke bijdrage de gemeente kan leveren. Een goed voorbeeld hiervan zijn de vrijwilligers. De gemeente is zich bewust dat het steeds moeilijker wordt om voldoende vrijwilligers te vinden maar verwacht dat de vergrijzing op dit onderdeel positieve effecten zal hebben. Hollands Kroon zal daarom zoveel mogelijk samen met het verenigingsleven zoeken naar wegen om de infrastructuur zo veel mogelijk te behouden en waar mogelijk te versterken. Voorwaarde is 'eigen verantwoordelijkheid en initiatief' van de vrijwilligers. Zij moeten het proces 'van onderaf' starten, de gemeente kan vervolgens faciliteren. Hierbij wordt rekening gehouden met de te stellen kaders rond het accommodatiebeleid en de beschikbare middelen.

4.4 Voorzieningen

Het voorzieningenniveau komt meer en meer onder druk als gevolg van demografische ontwikkelingen. Vergrijzing en ontgroening zet door en heeft gevolgen voor de vraag naar het bestaande aanbod.

De financiële druk neemt toe op de beschikbare middelen om voorzieningen in stand te houden of te ondersteunen.

Het accommodatiebeleid blijft een proces dat na vaststelling in ontwikkeling blijft. De kaders geven aan welke voorzieningen waarom nog door wie in stand worden gehouden of worden ondersteund. Eigen verantwoordelijkheid voor het in stand houden en beheren van accommodaties wordt gestimuleerd. Wat er was in Hollands Kroon hoeft niet vanzelfsprekend zo te blijven.

De voorzieningen die er zijn in Hollands Kroon leveren in meer of mindere mate een bijdrage in de sociale veerkracht en binding van vrijwilligers in de verschillende kernen. De gemeente wil anticiperen op de ontwikkelingen in het Sociale Domein. Voorzieningen die er zijn kunnen stimuleren dat inwoners elkaar ondersteunen en mogelijk voorkomen dat een beroep wordt gedaan op individuele wmo-voorzieningen.

Voor de gemeente Hollands Kroon is een goede en evenwichtige geografische spreiding van het voorzieningenpakket over de gehele gemeente belangrijk waarbij Anna Paulowna, Nieuwe-Niedorp/Winkel, Hippolytushoef en Wieringerwerf worden gezien als hoofdkernen waarin de belangrijkste voorzieningen worden geconcentreerd. De locatiekeuze van voorzieningen zal worden bepaald op grond van financiële haalbaarheid, bedrijfseconomische levensvatbaarheid en geografische spreiding. Te allen tijde wordt gezocht naar slimme invulling en slimme combinaties van voorzieningen. Een voorbeeld hiervan is het meervoudig gebruik van gebouwen door meerdere functies onder te brengen in één gebouw. Dit verhoogt de leefbaarheid van een kern. Tegelijk onderkent de gemeente het belang van ontmoetingsplekken in de kleinere kernen.

4.5 Veiligheid

Hollands Kroon is een veilige gemeente, in al z'n facetten. Dat moet ook zo blijven. Dit betekent adequaat uitvoeren van de wettelijke taken op het terrein van de openbare orde, rampenbestrijding, het verstrekken van vergunningen, toezicht en handhaving van de naleving van vergunningsvoorwaarden en regelgeving. Burger en bedrijven zijn in eerste instantie wel zelfverantwoordelijk voor hun veiligheid.

Op het gebied van veiligheid heeft de gemeente te maken met regionalisering van taken. Onder meer de brandweer (per 1-1-2015) en vergunningverlening milieu (1-7-2013). De ontwikkeling is dat toezicht en handhaving zich de komende jaren op een grotere schaal georganiseerd gaat worden. Tevens krijgt de gemeente te maken met nieuwe wetgeving of uitvoering van wetgeving die voorheen bij andere instanties lag (bijvoorbeeld drank- en horecawet). Dit betekent een heroriëntatie op taken en budgetten. Het in regionaal verband organiseren van werkzaamheden leiden tot het versterken van de professionaliteit, uniformiteit en doelmatigheid.

Het toezicht en de handhaving van de openbare ruimte i.c. leefbaarheid en sociale veiligheid organiseert de gemeente dicht bij de burger. Uitgangspunt is dat toezicht en handhaving zichtbaar is, herkenbaar is op straat.

4.6 Zorg en Gezondheid

Meer en meer zal de vergrijzing sturend worden op de zorgconcepten binnen de AWBZ en de Wmo. Aanspraak op voorzieningen is (wordt) niet meer vanzelfsprekend. Het beroep op de eigen verantwoordelijkheid van het individu en verantwoordelijkheid van de burgers voor elkaar (civil society) wordt daarmee groter. De gemeente heeft een beperkt sturende functie in deze.

De veranderingen binnen de AWBZ³ leiden er toe dat de gemeente steeds meer ondersteuningstaken krijgt binnen de Wmo op het gebied van (begeleidende) zorg voor de (meest) kwetsbare groepen. Uitgangspunt is dat de gemeente stuurt op basis van de behoefte aan zorg voor deze groepen. Doelstelling van de Wmo is dat mensen – zo lang mogelijk – kunnen (blijven) meedoen aan sociaal maatschappelijke activiteiten. Ontmoeting is een belangrijk aspect, onderliggende doelen zijn een bijdrage te leveren aan de volksgezondheid (gezond bewegen) en omzien naar elkaar (mantelzorg en vrijwilligersbeleid).

Door de terugtrekkende rijksoverheid wordt de gemeentelijke taak steeds meer manifest. De vraag naar ondersteuning wordt steeds meer individueel getint. Om de kosten beheersbaar te houden zal de gemeente meer faciliteren bij het aanbieden van collectieve en algemene voorzieningen in plaats van het aanbieden van individuele voorzieningen. Zo wordt de ondersteuning van de mantelzorg en vrijwilligers een belangrijker taak van de gemeente, bij voorkeur te realiseren met krachtige welzijnsinstellingen.

De ondersteuningstaak van de gemeente vraagt om een integrale en structurele verbinding tussen de domeinen wonen, welzijn en zorg. De samenwerking tussen en met de verschillende partners op het gebied van de ondersteuning(szorg) gaat niet vanzelf maar moet worden georganiseerd. Dit moet leiden tot prestatieafspraken met de partners. Een gouden regel daarbij is: houd het simpel en beperk het aantal partijen aan tafel. Regie betekent afstand nemen en sturen op hoofdoelen.

De tendens zal zijn dat de zorgvoorzieningen meer gecentraliseerd worden in de grotere kernen. Ook het aanbod van thuiszorg wordt een steeds belangrijker factor. De druk/vraag om 'woonzorgzones' in

³ Decentralisatie van de zorg en toename van eigen verantwoordelijkheid zijn een rode draad in rijksbeleid. De AWBZ wordt op termijn teruggebracht tot een voorzieningenwet voor chronisch zieken (ouderdom is geen ziekte). Er wordt daardoor meer en meer een beroep gedaan op zelfredzaamheid. De gemeente heeft door de Wmo een compenserende taak voor de individuele gevallen voor beperkingen in de zelfredzaamheid

te richten zal toenemen. De uitdaging is om multifunctionele situaties te creëren (relatie Wmo, mantelzorg, thuiszorg).

De komende jaren worden de preventieve taken op het gebied van de gezondheid een belangrijk aandachtspunt voor de gemeente. In het bijzonder de gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van de preventieve gezondheidszorg voor ouderen vraagt om een passend aanbod van de gemeente. De gemeente verwacht verder ook in toenemende mate een preventieve rol en taak te krijgen als het gaat om volksziekten zoals overgewicht. Er is momenteel al een sterke noodzaak hier preventief op te investeren. Het problematisch aspect is echter dan de preventiekosten wel vast te stellen zijn, maar de gezondheidsopbrengsten moeilijk vast te stellen waarbij de opbrengsten ook nog elders terechtkomen. De gemeente verwacht dat er op termijn voor dit probleem een structurele oplossing met de zorgverzekeraars wordt gevonden. Tot die tijd is het belangrijk dat de gemeente helder en eenduidig aangeeft wat zij wel en niet doet en waarom.

4.7 Onderwijs, Cultuur en Sport

Mede door de dubbele vergrijzing (meer ouderen, minder jeugd) zijn waarschijnlijk minder scholen nodig. De gemeente streeft - in goed overleg met de schoolbesturen - naar een of meerdere sterke basisscholen in iedere kern, maar de kwaliteit staat voorop. Hierin ligt de belangrijkste taak van de gemeente: het bieden van goede huisvesting met een visie voor het gebruik van gebouwen in de toekomst. Het ontwikkelen van brede scholen hoort hierbij. De gemeente zal activiteiten in het onderwijs, die ondersteunend werken op andere beleidsterreinen, stimuleren (als ketenpartner) en waar mogelijk ondersteunen.

Cultuur is van grote waarde voor een sterke leefgemeenschap, onder andere door de verschillende groepen te binden aan de kernen en dorpen. De gemeente kan in bijzondere situaties een rol vervullen in het ondersteunen van omvangrijke culturele activiteiten. De organisatie van dergelijke activiteiten is in eerste instantie een taak voor de gemeenschap zelf.

Meer sturen op lange termijn doelen en verbindingen zoeken en leggen (bijvoorbeeld met recreatie en toerisme) wordt het devies.

Sport is essentieel voor samenhang, integratie, participatie en gezondheid in de samenleving. De vergrijzing zal ook zijn weerslag hebben op de sportverenigingen. Vooral de aanwas van jeugd bij fysieke sporten zal stagneren en vragen om andere antwoorden. Het zal invloed hebben op het gebruik en instandhouding van bestaande voorzieningen. Ook hier zal de vraag ontstaan of de gemeente de bestaande voorzieningen moet blijven onderhouden dan wel dat concentratie noodzakelijk is. Daarentegen blijft bewegen, ook voor ouderen, van belang en zullen andere initiatieven ontstaan. De gemeente zal inzetten op meedoen en bewegen voor specifieke doelgroepen (jongeren, 55+ en mensen met een beperking).

4.8 Jongeren

Naast vergrijzing krijgt de Kop en Hollands Kroon te maken met ontgroening. Voor zowel de economische vitaliteit als de leefbaarheid is het behoud van jongeren in ons gebied een centrale ambitie. Een reeks en mix van maatregelen zijn hiervoor nodig waarbij de focus ligt op werk, onderwijs, huisvesting en jeugdvoorzieningen. In samenspraak met omliggende gemeenten wordt geïnventariseerd welke concrete maatregelen genomen kunnen worden.

5 Gemeente & Gemeenschap

5.1 Kernenbeleid

Het kernenbeleid is erop gericht een bijdrage te leveren om, in samenwerking met de lokale bevolking, de leefbaarheid en veiligheid in kleine kernen op peil te houden en waar mogelijk te versterken. Kernenbeleid zorgt voor korte communicatielijnen tussen de burger en de gemeente. Dit laatste is van belang om tegenwicht te bieden aan de bestuurlijke opschaling. Het kernenbeleid is en wordt meegenomen in de beleidsvorming op verschillende terreinen zoals in de uitwerking van burgerparticipatie, het accommodatiebeleid, kwaliteitsplan openbare ruimte en het Sociaal Domein. Het kernenbeleid berust op de volgende principes:

- Behoud van de huidige kernenstructuur
- Vergroten van de betrokkenheid van burgers en bedrijven
- Eigen verantwoordelijkheid
- Geen formele laag tussen gemeente(raad) en burgers en bedrijven

Dorpsraden zijn mogelijkwerijs een instrument om de kernenstructuur te versterken en de betrokkenheid van burgers te vergroten. In de gemeente Niedorp wordt gewerkt met dorpsraden. Voor de gemeente Hollands Kroon zijn dorpsraden – of beter dorpsbelangenorganisaties (DBO's) – een potentieel instrument maar niet de enige mogelijkheid. DBO's behartigen de collectieve belangen met betrekking tot het behouden c.q. verbeteren van de leefbaarheid veiligheid in het dorp. Het initiatief tot de instelling van DBO's ligt altijd bij de inwoners. Bij processen 'vanuit de kernen' kan de gemeente het initiatief faciliteren en zorgen voor een goede coördinatie.

Andere mogelijkheden die de gemeente Hollands Kroon ziet, liggen op het terrein van:

- Een structurele en adequate samenwerking met adviesorganen, verenigingen en andere georganiseerde verbanden.
- Introductie van verschillende participatievormen waarbij ook de verschillende ICT-mogelijkheden optimaal worden benut. Interactieve beleidsvorming wordt voor beleidsontwikkeling de norm.
- Invoering van zelfbeheer in wijken en kernen voor onderwerpen die leefbaarheid en veiligheid raken.
- Inrichten van heldere en laagdrempelige aanspreek- en contactpunten voor burgers, bedrijven en overige partners.

5.2 Interactieve beleidsvorming & burgerparticipatie

De gemeente Hollands Kroon omarmt het concept van interactieve beleidsvorming. Dit is een wijze van beleid ontwikkelen waarbij de overheid in een zo vroeg mogelijk stadium burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere overheden bij het beleid betreft om in open wisselwerking en/of samenwerking met hen tot de voorbereiding, de bepaling en/of de evaluatie van het beleid te komen. In de gemeente Hollands Kroon vindt in beginsel standaard interactieve beleidsvorming plaats. Beleidsnota's worden samen met inwoners, verenigingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven opgesteld.

Naast participatie in beleid zal Hollands Kroon actief inzetten op participatie binnen projecten. In de komende drie jaar zal participatie in beleid en uitvoering centraal staan binnen de organisatie. Hiertoe is er een projectopdracht geformuleerd als kader voor participatie binnen de gemeente Hollands Kroon. Er zal per thema worden bekeken wie betrokken wordt en op welke manier. Hollands Kroon zal in toenemende mate gebruik maken van de mogelijkheden en faciliteiten van het internet (online enquêtes, forums, paneldiscussies, crowdsourcing) om zodoende toe te werken naar online beleids- en uitvoeringsprocessen.

5.3 Communicatie

Regiegemeente betekent een toename van de interactie met 'spelers in het veld'. Ook vanuit het communicatieoogpunt wordt deze transformatie ingezet. Niet langer staat alleen het 'brengen' (lees gemeenteverlichting) centraal, maar communicatie over alle fasen van de beleidsvoering. Hollands Kroon communiceert over beleid (informerende, toelichten), als beleid (campagnes, communicatie als instrument voor beleid), voor beleid (interactie en participatie) en in beleid (niet langer beleid begrijpelijk maken, maar begrijpelijk beleid maken). Om transparant, professioneel en verbindend te handelen, communiceert Hollands Kroon niet alleen over behaalde successen, maar ook over het uitblijven van resultaten. Communicatiemiddelen ondersteunen het uitdragen van de gemeentelijke rol, waarbij digitale communicatiemiddelen een steeds groter aandeel gaan vormen.

5.4 Het is mensenwerk!

Hollands Kroon is een inspirerende werkgever die investeert in haar medewerkers en de toekomst. Door ruimte voor (interne) ontwikkeling te bieden aan onze medewerkers verhogen we hun 'duurzame inzetbaarheid'. Op die manier werken organisatie en medewerker samen aan een goede positie op de arbeidsmarkt.

De gemeente investeert actief in een goede relatie met haar burgers, bedrijven en maatschappelijke partners. Er komen duidelijke aanspreekpunten binnen de bestuurlijke en ambtelijke organisatie. Voor die onderdelen waar een structurele samenwerking en relatie nodig is, wordt dit ook organisatorisch verankerd. Voorbeelden hiervan zijn de bestuurlijke en ambtelijke contactpersonen voor de ondernemersverenigingen, kernen, het buitengebied. Voor een deel is dit instrumenteel. Maar in de kern gaat het om de persoonlijke bereikbaarheid. Dit vraagt om een proactieve houding en rol van de gemeentelijke vertegenwoordigers. Bij de bemensing van de nieuwe gemeentelijke organisatie zijn deze proactieve kwaliteiten en vaardigheid een doorslaggevend criterium.

5.5 Gemeentelijke dienstverlening

Het verder ontwikkelen en doorontwikkelen van de gemeentelijke dienstverlening is een belangrijke opgave. Hollands Kroon groeit steeds verder uit tot een dienstverlenende organisatie die van haar burgers, bedrijven en bezoekers een goede waardering krijgt voor klantgerichtheid.

Bij de fusie in 2012 is de dienstverlening op het niveau van de (huidige) gemeente die het 'meest ver is gevorderd'. Het 'beste van de voormalige gemeenten' is de maatstaf waardoor de dienstverlening per saldo is verbeterd. Concreet betekent dat in 2012 een start is gemaakt met één centrale frontoffice. Het maakt voor de burger/het bedrijf niet uit welk kanaal hij kiest: de vraag hoeft maar één keer te worden gesteld en het antwoord is juist, volledig en actueel.

In 2012 bestaat er centrale en decentrale dienstverlening. Om de afstand tussen burger/bedrijf en gemeente klein te houden is in elk van de vier gemeenten een servicepunt ingericht. Het basisprincipe is 'decentraal waar nodig en centraal waar mogelijk'. De exacte locatie van de servicepunten wordt uitgezocht waarbij een evenwichtige spreiding over het gebied en tussen de servicepunten wordt voorgestaan. De exacte vorm en invulling van de servicepunten wordt eveneens onderzocht waarbij alle varianten 'open' zijn (mobiele servicepunten, servicepunten in de vorm van brede ontmoetingsplaatsen e.d.).

In 2018 kenmerkt Hollands Kroon zich meer dan tevoren door een hoge klantgerichtheid, vernieuwende ideeën en producten gekoppeld aan een typische ondernemersmentaliteit. In 2018 is de gemeente voor de burger en het bedrijf de logische ingang voor al zijn vragen aan de overheid. De gemeente levert producten en diensten van een toenemend aantal aangesloten overheidsorganisaties van alle overheidslagen en ketenpartners⁴.

5.6 Huisvesting gemeentehuis

De situatie anno 2010 bestond uit vier gemeenten en daarmee vier gemeentehuizen. Vanuit kostenoverwegingen, efficiënte bedrijfsvoering en uniforme bedrijfscultuur is getracht per 1 januari 2012 centrale huisvesting voor het bestuur en de backoffice te organiseren. In het voormalige gemeentekantoor van Anna Paulowna is inmiddels het bestuur gehuisvest en wordt de dienstverlening geleverd. Daarnaast is binnen iedere voormalige fusiegemeente een servicepunt gerealiseerd. Bij een servicepunt worden de meest gevraagde gemeentelijke producten en diensten geleverd. Op basis van de nieuwe visie op dienstverlening worden objectieve uitgangspunten vastgesteld en keuzes gemaakt voor de toekomstige huisvesting en decentrale dienstverlening.

5.7 Gemeentelijk vastgoed

Het huidige gemeentelijk vastgoed bestaat uit gebouwen voor onderwijs, sport, huisvesting van de ambtelijke organisatie, kunst en cultuur, natuur en milieu, kinderopvang, wijkgebouwen en overige (zoals woningen, kantoorruimte) objecten. De ambitie is het op een effectieve en efficiënte manier huisvesten van beleidswensen. Voor een gemeente is het hebben van vastgoed geen doel op zich. Dit betekent dat Hollands Kroon staat voor het volgende:

⁴ Begin juni heeft het College de nieuwe visie op dienstverlening vastgesteld. Deze herijking van het geldende dienstverleningsconcept heeft mogelijk gevolgen voor zowel onze inwoners als medewerkers.

- De gemeente heeft en houdt vastgoed in bezit om sturing te geven aan haar maatschappelijke taak. Het vastgoed dat zich momenteel in portefeuille bevindt en niet aan de doelstellingen voldoet, zal zoveel mogelijk worden afgestoten.
- Huurders uit de maatschappelijke doelgroep betalen de kostprijsdekkende huur.
- De huisvesting van particulieren en commerciële partijen wordt niet gezien als kerntaak van de gemeente.
- Privatisering die door beide partijen als succesvol wordt ervaren, wordt gecontinueerd.

5.8 Samenwerking

Hollands Kroon ontwikkelt zich naar een regiegemeente. De gemeenteraad van Hollands Kroon zal de definitieve keuzes maken in de snelheid en in de vorm waarin het regieconcept wordt ingevoerd. De meerwaarde van het regieconcept ligt in het gericht en bewuster organiseren van samenwerking met allerlei partners (van maatschappelijke partner tot marktpartij), waardoor tot een effectiever overheidsoptreden wordt gekomen met een hogere kwaliteit van zowel proces als eindresultaat. Dit vraagt om een adequaat, flexibel en professioneel ambtelijk (en bestuurlijk) apparaat waar de noodzakelijke vaardigheden worden ontwikkeld. Het regieconcept betekent ook de grote lijnen uitzetten en de focus leggen op kerntaken. Uitvoerende en routinematige taken kunnen na zorgvuldige afweging worden overgelaten – onder regie van de gemeente - aan uitvoeringdiensten en/of externe partijen. Belangrijk is dan wel dat er voldoende kwaliteit in huis blijft om te kunnen regisseren, om goede contracten te sluiten met partijen en om de kwaliteit van uitbesteed werk te kunnen bewaken. Dit vraagt om een competent opdrachtgeverschap zodat:

- burgers en bedrijven optimaal gebruik kunnen blijven maken van de uitbestede diensten;
- de uitvoeringsorganisaties (publiekrechtelijke samenwerking of marktpartijen) uitvoering geven aan de taken binnen de beleidsambities van Hollands Kroon.

De huidige bestaande samenwerkingsvormen of vormen van uitbesteding worden zoveel mogelijk gehandhaafd, tenzij er op grond van bedrijfsvoeringstechnische argumenten aanvullende keuzes moeten worden gemaakt. Voor de toekomst zal het regieconcept maar ook de complexiteit van de verschillende vraagstukken ertoe leiden dat Hollands Kroon waarschijnlijk meer in plaats van minder in samenwerking zal gaan uitvoeren.